دیدگاه

مفاد صلح خطرناک مدنظر باکو در قبال ارمنستان

احسان موحدیان در یادداشـــتی برای دیپلماسی ایرانی می‌نویسد؛ مذاکرات صلح ارمنستان و آذربایجان به وضعیتی رسیده است که آذربایجان از ارمنستان ضمانت‌هایی می‌خواهد که در آینده از این کشور انتقام نخواهد گرفت.

اما منظور آذربایجان از کلمه «انتقام» چیست؟

اول از همه، هدف دولت علیف به دست آوردن تضمین‌هایی است که بر اساس آن طـرف ارمنی نتواند به طور عملیاتی (چه در حـال حاضر و چه در میان مدت) توان و ادعای بازگرداندن اجزای از دست رفته نظامی و دولتی جمهوری ارمنســتان را داشــته باشــد. باکو می‌داند که ارامنه هرگز با از دســت رفتن سرزمین‌های مستقل ارمنســتان، پاکسازی قومی ارمنی‌ها، مهاجرت اجباری ساکنان آرتساخ و تصرف آن توسط باکو کنار نمی‌آیند.

برای رفع این نگرانی باکو می‌خواهد موارد زیر را به عنوان تضمین عدم امکان «انتقام» از طرف ارمنستان بدست آورد و در سند احتمالی صلح بگنجاند:

۱. موافقت مکتوب و اســنادی با تصرف تمام آرتســاخ و انتقال اراضی تحت حاکمیت فعلی جمهوری ارمنستان به قلمروی دولت باکو.

۲. کنترل حاکمیت جاده‌های بین ایالتی لجستیکی کلیدی که ارمنستان را به گرجستان و ایران متصل می‌کند. بدین منظور اشغال روستاهای تیگراناشن در نزدیکی نخجوان و روستاهای منطقه تاووش در نزدیکی گرجستان در دستور کار است.

۳. کاهش شدید تعداد کارکنان نیروهای مسلح ارمنستان و تضمین حق باکو برای کنترل نامگذاری و کمیت تسلیحات و تعداد نیروهای مسلح ارمنستان.

۴. اسکان اتباع باکو در مناطق و شهرهای کلیدی ارمنستان توسط دولت علیف به تعداد صدها هزار نفر و بیشتر.

۵. تســهیل کنترل دوجانبه ترکیه و باکو بر جنوب ارمنســتان با به رسمیت شــناختن اسمی تمامیت ارضی ارمنستان یا به اصطلاح «کریدور زنگزور». اما در عین حال دولت ارمنســتان حق اعمال حاکمیت بر این کریدور را نخواهد داشت تا در نهایت جنوب ارمنستان از این کشور جدا شود.

۶. تغییر قانون اساســی و اعلامیه اســتقلال ارمنستان با حذف متون مربوط به جمهوری آرتساخ، نسل کشی ارامنه در سال ۱۹۱۵ در امپراتوری عثمانی، اصطلاح ارمنستان غربی، تغییر نشــان ارمنستان با حذف نماد هویت ارمنی یعنی کوه آرارات.

این در واقع بهای صلحی است که باکو از ارمنستان می‌خواهد.

ممکن اســت در «پیمان صلح» فرضی بین ارمنستان و آذربایجان، موارد فوق در قالب پروتکل‌های محرمانه ارائه شــود و مبهم‌ترین نسخه توافق به صورت عمومی ارائه شــود، بدون اشاره به اینکه مقامات ارمنستان در واقع چه چیزی را با باکو امضا کرده اند.

از همین رو جمهوری اســلامی ایران باید هشیاری خود در قبال این مذاکرات صلح را به حداکثر برساند و مفاد توافق احتمالی را دریافت و بررسی کند تا از تحمیل مفاد نامناسب به خصوص بند ۲ و ۵ به ایروان جلوگیری شود.

ویژه

برنامه ترامپ برای تغییر سیاست‌خارجی آمریکا

خبرگــزاری رویترز گزارش داد، برخی منابع مطلع گفتنــد دونالد ترامپ در صورت رســیدن به دومین دور ریاست جمهوری خود در سال ۲۰۲۴ احتمالا کمک‌های واشنگتن به کی‌یف را قطع می‌کند، کشورش را از ائتلاف ناتو بیرون می‌کشد و روابط اقتصادی با چین را نیز هر چه بیشتر کاهش می‌دهد.

به گفته چندین منبع مطلع، بســیاری از سیاست‌های دونالد ترامپ در زمان ریاســت جمهوری نخست او از سال ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱ با مانع تراشی‌های برخی مقام‌های غیرمنتخب دولت و گاها حتی توسط منصوب شدگان خود او مواجه شــدند. رویترز نوشت، ترامپ تلاش کرد تا این مشــکل را با منصوب کردن «وفادارهایی که تابع خواسته‌ها و سیاست‌های انزواطلبانه‌اش باشند» دور بزند.

رویترز اذعان کرد که ترامپ خودش هنوز «سرنخ‌های چندانی» درباره نیاتش ارائه نکرده است. این خبرگزاری نوشت که برای تهیه این گزارش با تقریبا ۱۰ دستیار و دیپلمات فعلی و سابق که اکثر آنها نامشان فاش نشد مصاحبه کرده اســت. هشت دیپلمات اروپایی تصریح کردند، اروپایی‌ها «شدیدا نگرانند» که دولت دوم دونالد ترامپ اقدام به قطع کمک‌های واشــنگتن به کی‌یف کند و همچنین نسبت به پایبندی این دولت به تعهد آمریکا برای «دفاع از متحدان ناتو» تردید دارند. یک دیپلمات متعلق به یک کشور حوزه بالتیک اظهار کرد: «شــایعاتی هست مبنی بر اینکه ترامپ می‌خواهد آمریکا را از ناتو دور ساخته یا از اروپا خارج کند، البته این نگران کننده به نظر می‌رســد اما ما در وحشت به سر نمی‌بریم.»

یک دیپلمات دیگر متعلق به یکی از کشورهای شمال اروپا که عضو ناتو است از گزینه‌های صحبت کرد که سفارتخانه کشور او و دیگر سفارتخانه‌ها در ارزیابی انتخابات نوامبر ۲۰۲۴ آمریکا به پایتخت‌های متبوعشان منتقل کرده‌اند.

او خاطرنشان کرد، اگر جو بایدن دموکرات، رئیس جمهور فعلی آمریکا بار دیگر در انتخابات پیروز شــود، «وضعیت نسبتا خوب پیش خواهد رفت و آمریکا به ترمیم روابط خودش ادامه خواهد داد.»

به گفته این دیپلمات، ریاست جمهوری دوم دونالد ترامپ «در نسخه خفیفش، تکرار همان دوره ریاســت جمهوری نخست وی با همان برنامه‌های تهاجمی خواهد بود.» او بیان داشت، در صورتی که ترامپ به وعده خود برای برچیدن دستگاه «دولت عمیق» عمل کند، این همچون «گزینه روز قیامت» خواهد بود.

ترامپ در حال حاضر طبق نظرســنجی‌ها بخت اول کسب نامزدی جمهوری خواهان برای انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ است. چند دستیار دولتی که نامشان را فاش نکردند به رویترز گفتند، اگر او بایدن را شکست دهد، «احتمالاً وفادارانی را در پســت‌های کلیدی در پنتاگون، وزارت امور خارجه و سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا (ســیا) که بیعــت اصلی آنها با او خواهد بود منصوب خواهد کرد.» طبق این گزارش، این امر ترامپ را قادر می‌سازد تا «اولویت‌های سیاست خارجی خود را سریع‌تر و کارآمدتر از دوره ریاست جمهوری قبلی‌اش به پیش ببرد.» انتصاب پســت‌های سیاســی طبق قانون اساســی آمریکا از اختیارات رؤسای جمهور ایالات متحده است. با این حال، ترامپ از این صحبت کرده که ممکن است رده‌های پایین‌تر در بروکراسی دولت فدرال را پاکسازی کند و در بسیاری موارد آنچه را که «باتلاق واشنگتن» خوانده به عنوان مانعی برای اصلاحات واقعی توصیف کرده اســت. رابرت اوبراین، چهارمین مشــاور امنیت ملی ترامپ به رویترز گفت: « ترامپ متوجه شــد که انتصاب پرســنل یک سیاست است. در ابتدای دولت او، افراد زیادی بودند که علاقمند به اجرای سیاست‌های خود بودند، نه سیاست‌های رئیس جمهور. چهار منبع که با این چهل و پنجمین رئیس جمهور آمریکا «گفتگو داشته‌اند»، می‌گویند که او مرتباً از جان راتکلیف، مدیر ســابق اطلاعات ملی آمریکا، ریچارد گرنل، سفیر سابق آمریکا در آلمان و کاش پاتل، معاون سابقش مشاوره می‌گیرد.

رویداد

رایزنی باقری با وزیرخارجه ژاپن

علی باقری معاون سیاســی وزارت امور خارجه که به منظور برگزاری کمیته مشــورتی معاونین وزرای خارجه جمهوری اسلامی ایران و ژاپن به توکیو سفر کرده، روز گذشته با خانم کامیکاوا وزیر امور خارجه این کشور دیدار کرد. در این دیدار آخرین وضعیــت روابط دوجانبه، موضوعات منطقه ای و بین‌المللی مورد گفتگو و تبادل نظر قرار گرفت.

کامیکاوا ضمن اســتقبال از سفر ایشان، بر اهمیت برگزاری نشست معاونین وزرای خارجه به منظور ارتقاء مناســبات دوســتانه دو کشور تاکید کرد. معاون سیاســی وزیر امور خارجه کشورمان ضمن اشــاره بر اهمیت روابط دوستانه و تاریخی دو کشــور، بر ضرورت تلاش مضاعف به منظور ارتقاء مناسبات دوجانبه بویژه در بعد اقتصادی و نیز همکاری و تبادل نظر در قبال تحولات بین‌المللی و منطقه ای تاکید کرد. باقری در این دیدار خواستار پایان دادن فوری به جنایات جنگی و نسل کشــی رژیم صهیونسیتی در غزه شــد و اظهار داشت از جامعه بین‌الملل و از جمله ژاپن انتظار می رود در این زمینه و نیز ارائه فوری کمک‌های بشردوستانه به مردم غزه تلاش و اقدامات بیشتری را انجام دهند.

معاون سیاســی وزارت امور خارجه همچنین یادآور شــد: آواره کردن مردم غزه در داخل این سرزمین و به خارج از آن مصداق پاکسازی نژادی است و باید فورا متوقف شود.

وزیر خارجه ژاپن نیر بر ضرورت ارســال فوری کمکهای بشردوستانه به غزه تاکیــد کرد و خواســتار همکاری آحاد جامعه بین‌المللی بــرای توقف بحران و جلوگیری از گســترش آن گردید. طرفین همچنیــن بر اهمیت همکاری برای تامین امنیت بین‌المللی تاکید کردند. معاون سیاسی وزیر امور خارجه کشورمان پس از سفر به پکن وارد توکیو شد و امروز پس از رایزنی با مقامات ژاپنی، توکیو را ترک کرد.

در نشست دوره‌ای و عادی شورای امنیت درباره اجرای قطعنامه ۲۲۳۱ بررسی شد

چالش‌های پیچیده برای بازگشت برجام

دبیــرکل ســازمان ملل در شــانزدهمین گزارش خــود درباره قطعنامه ۲۲۳۱ و اجرای برجام اعلام کرد: در حالیکه چالش‌های کنونی برای بازگرداندن این توافق پیچیده هســتند، همچنان بر این عقیده‌ام برجام بهترین گزینه موجود برای تضمین ماهیت منحصرا صلح‌آمیز برنامه هســته‌ای ایران است و از همه طرف‌ها می‌خواهــم بر اهداف مشــترک خود در عدم اشاعه و امنیت منطقه‌ای تمرکز کنند.

به گــزارش ایرنا، خانم رزمــای دی کارلو معاون دبیرکل ســازمان ملل در امور سیاسی، شــانزدهمین گزارش آنتونیو گوترش دبیرکل سازمان ملل را در نشست روز دوشنبه به وقت محلی (۲۷ آذرماه ۱۴۰۲ برابر با ۱۸ دســامبر ۲۰۲۳) درباره اجرای قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت درباره ایران و توافق هسته ای (برنامه جامع اقدام مشــترک) موسوم به برجام قرائت کرد.

شــانزدهمین گزارش دبیرکل سازمان ملل درباره اجرای قطعنامه ۲۲۳۱ شــورای امنیت که در ۲۳ بند ارائه شده است. در این گزارش آمده است: پیشرفت در رابطه با موضوع هسته ای ایران کمتر از انتظارات اعضای برنامه جامع اقدام مشــترک یا برجام و جامعه بین‌المللی بوده اســت. به رغم درخواســت‌های مکرر از همه طرف‌های ذی‌ربط بــرای تجدید گفتگو و تعامل با هدف بازگشــت به اجرای کامل و مؤثر برنامه و قطعنامه ۲۲۳۱ شــورای امنیت (۲۰۱۵)، تلاش‌های دیپلماتیک در حال حاضر متوقف شــده اســت. در حالی که چالش‌های کنونی بــرای بازگرداندن ایــن طرح پیچیده شده اســت، من همچنان بر این عقیده ام که این طرح بهترین گزینه موجود برای تضمین ماهیت منحصرا صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران است و از همه طرف‌ها می‌خواهم که بر اهداف مشترک خود در عدم اشاعه و امنیت منطقه‌ای تمرکز کنند.

درخواســت‌ها از جمهوری اســلامی ایران برای خودداری از گام‌های بیشــتر که اجرای کامــل برجــام را دورتر می‌کنــد، همچنان وجود دارد. ما همچنیــن از ایران می‌خواهیم اقداماتــی را که از ژوئیــه ۲۰۱۹ انجام داده و متعهد شده برگشت‌پذیر باشد، لغو کند. آمریکا همچنیــن باید تحریم‌های خــود را همانطور که در این توافق مشــخص شــده است لغو یا معاف کنــد و معافیت‌ها را در رابطه با تجارت نفت با جمهوری اســلامی ایران تمدید کند. ایــن اقدامات برای حفظ اهــداف اولیه برنامه ضروری هســتند. آژانــس بین‌المللی انرژی اتمــی در جدیدترین گزارش خــود گزارش داده که «فعالیت راســتی‌آزمایی و نظارت آن به‌طور جدی تحت تأثیر توقف اجرای تعهدات هسته‌ای ایران تحت برجام قرار گرفته است.» آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از فوریه ۲۰۲۱ تاکنــون قادر به راســتی آزمایــی کل ذخایر اورانیوم غنی شده در جمهوری اسلامی ایران نبوده، اما تخمین زده اســت که تا ۲۸ اکتبر ۲۰۲۳، کل ذخایر اورانیوم غنی شده ۴۴۸۶.۸ کیلوگرم بوده اســت (که بیش از مقدار مجاز ۲۰۲.۸ کیلوگرم اســت.). این مقدار شــامل ۵۹۹.۸ کیلوگرم اورانیوم غنی شده به خلوص ۲۰ درصــد از نوع U-۲۳۵ و ۱۳۰.۳ کیلوگرم اورانیوم غنی شــده با خلوص ۶۰ درصد از نوع U-۲۳۵. آژانس همچنین خاطرنشان کرده که «در صورت ازســرگیری کامل اجرای تعهدات هسته‌ای توســط ایران در چارچوب برجام»، بایــد «یک خط نظارتی جدیــد» در رابطه با تولید سانتریفیوژ و آب سنگین ایجاد کند.

ادعاهای دبیرخانه سازمان ملل و پاسخ‌های ایران و روسیه

در بخشی از این گزارش بر اساس ادعاهای دبیرخانه ســازمان ملل آمده است که بقایای یک موشــک کروز مورد استفاده در حمله به پایانــه نفتی الضبه در یمــن در نوامبر ۲۰۲۲ بررسی و مشاهده شــد که ویژگی‌ها و اجزای طراحی آن مطابق با موشــک‌های کروز مورد اســتفاده در حملات قبلی حوثی‌ها (انصارالله) اســت. به نظر می‌رســد تمامی این موشک‌ها دارای ویژگی‌های طراحی، ســاختار و اجزای مشابه موشــک کروز تازه رونمایی شده ایرانی «پاوه» هســتند. دربخش دیگــری از گزارش گوترش بر اساس ادعای دبیرخانه سازمان ملل آمده اســت که دبیرخانه اجزای یک موشک بالستیک را که در فوریه ۲۰۲۳ توسط نیروی دریایــی انگلســتان مســتقر در آب‌های بین اللملی دریای عمان توقیف شــده بود، بررسی و ادعا کرد دارای ویژگی‌های طراحی و اجزای فرعی موشک بالستیک ایرانی است.

در بخــش دیگر گــزارش گوتــرش آمده اســت: آمریکا معافیت‌ها را در رابطه با برخی پروژه‌های منع گســترش تسلیحات هسته‌ای پیش‌بینی‌شده در برجام و مقررات هسته‌ای در پیوست ب قطعنامه ۲۲۳۱ (۲۰۱۵) برای یک دوره ۱۸۰ روزه دیگــر تمدید کرد. معافیت‌ها شــامل عملیات، آموزش و خدمات مربوط به واحد ۱ نیروگاه اتمی بوشــهر، انتقال اورانیوم غنی شده به خارج از جمهوری اسلامی ایران در ازای اورانیــوم طبیعی، انتقال اورانیوم غنی شــده به ایران برای راکتور تحقیقاتی تهران و انتقال ضایعات ســوخت هسته ای و سوخت هسته ای مصرف شده به خارج از ایران، انتقال، آب سنگین یا سایر ذخیره سازی مناسب آب ســنگین ایران در خارج از ایران، آماده سازی و اصلاح تأسیســات فردو و نوســازی رآکتور اراک می‌شــود. در ادامه این گزارش گوترش آمده اســت: در بند ۳ پیوســت ب قطعنامه ۲۲۳۱ (۲۰۱۵)، شــورای امنیت از جمهوری اســلامی ایران خواسته اســت که هیچ گونه فعالیتی در رابطه با موشــک‌های بالســتیک طراحی شده برای حمل تسلیحات هسته ای، از جمله پرتاب موشــک با استفاده از فناوری موشک‌های بالستیک، انجام ندهد. در نامه‌های مورخ ۹ اکتبــر و ۲۱ نوامبر ۲۰۲۳ خطاب به رئیس شــورای امنیت و دبیرکل سازمان ملل، نمایندگان دائم فرانســه، آلمــان و انگلیس و اسرائیل به من در مورد پرتاب فضاپیمای قاصد توسط جمهوری اسلامی ایران در ۲۷ سپتامبر ۲۰۲۳ اطــلاع دادند. به گفته این نمایندگان، این فضاپیما از فناوری یک موشــک بالستیک ایرانی استفاده می‌کند که «قادر به حمل سلاح هسته ای است» و بنابراین آنها اظهار داشتند کــه این پرتاب با بند ۳ پیوســت ب قطعنامه ۲۲۳۱ (۲۰۱۵) مغایر است.

نماینده دائم جمهوری اســلامی ایران در نامه‌های ۱۱ اکتبر و ۲۷ نوامبر ۲۰۲۳ خطاب به رئیس شــورای امنیت و دبیرکل ســازمان ملل، «ادعاهای غیرمستند» مطرح شده توسط فرانسه، آلمان، اسرائیل و انگلیس را رد و تاکید کرد که برنامه‌های موشکی و فضایی کشورش «خارج از حــوزه یا صلاحیت قطعنامه ۲۲۳۱ (۲۰۱۵) شورای امنیت و ضمایم آن» است.

نماینــده دائم روســیه نیــز در نامه ای به تاریــخ در ۱۷ اکتبــر ۲۰۲۳ خطاب به رئیس شورای امنیت و دبیرکل سازمان ملل، مجدداً تأکید کرد که پارامترهای رژیم کنترل فناوری موشکی هرگز قرار نبوده در چارچوب قطعنامه ۲۲۳۱ (۲۰۱۵) و تعیین اینکه آیا یک موشک دارای فنــاوری هســته ای یا قــادر به حمل کلاهک هسته ای است، استفاده شود. نماینده روسیه خاطرنشان کرد که مسکو همچنان بر این عقیده اســت که جمهوری اسلامی ایران «با حســن نیت بــه تعهدات خود بر اســاس بند ۳ پیوســت ب قطعنامــه ۲۲۳۱ (۲۰۱۵) احترام می‌گذارد.» بر اســاس بند ۴ پیوســت ب قطعنامه ۲۲۳۱ (۲۰۱۵)، همه کشــورها، مشــروط بر اینکــه به صورت مــوردی تایید قبلی شــورای امنیت را دریافت کرده باشند، می‌توانند در عرضه، فروش یا انتقال کلیه اقلام، مواد، تجهیــزات، کالاها و فناوری از جمهوری اســلامی ایران و هر اقلام، مــواد، تجهیزات، کالاها و فناوری که این کشــور تشخیص دهد می‌تواند به توسعه سلاح هسته‌ای کمک کند، شرکت داشــته باشند. ســند S/۲۰۱۵/۵۴۶ شــامل موشک‌های بالســتیک و هواپیماهای بدون سرنشین (شامل پهپاد جنگی، شناسایی و موشــک‌های کروز)، با بردی برابر یا بیشتر از ۳۰۰ کیلومتــر و مــواد، تجهیزات، کالاها و فناوری مربوطه است.

بند ۴ ضمیمه ب قطعنامه ۲۲۳۱ (۲۰۱۵) همچنیــن در مورد ارائه خدمات یا کمک‌های فنی مختلف بــه جمهوری اســلامی ایران و کسب منافع این کشور در هر فعالیت تجاری در کشور دیگر مربوط به عرضه، فروش، انتقال، ســاخت یا اســتفاده از اقلام، مواد، تجهیزات، کالاها و فناوری نیز اعمال می‌شود.

در بخــش دیگری از گــزارش گوترش بر اســاس ادعاهای دبیرخانه سازمان ملل آمده اســت:دبیرخانه به دعوت دولت یمن، بقایای موشک کروز مورد استفاده در حمله حوثی‌ها بــه پایانه نفتی الضبــه در نوامبــر ۲۰۲۲ را بررســی کرد که ادعا می‌شد توسط جمهوری اســلامی ایران به شــیوه ای مغایر با قطعنامه ۲۲۳۱ (۲۰۱۵) به حوثی‌ها ارائه شــده است. دبیرخانه بررســی مســتقیم و عمیق لاشــه را انجــام داد. دبیرخانه شــباهت‌های زیادی (مانند طراحی، پیکربندی، ابعاد، ســازنده‌ها و فرمت شــماره‌گذاری قطعــات) را بین اجزای مشــاهده شده در میان لاشــه جدید در یمن در سال ۲۰۲۳ مشاهده کرد و آنها را با قطعات بدست آمده در بقایای موشک‌های کروز مورد استفاده توســط حوثی‌ها در حملات قبلی به عربستان سعودی و امارات و همچنین قطعات موشک‌های کروز که توسط آمریکا و انگلیس در کشتی‌های مختلف در آب‌های بین‌المللی توقیف شده بودند، مقایسه کرد.

در این گزارش بر اساس ادعاهای دبیرخانه آمده اســت: موشــک کروز مورد استفاده در حمله نوامبر ۲۰۲۲، که مشــابه موشک‌های کروز مورد اســتفاده حوثی‌ها در سایر حملات به عربستان ســعودی و امارات بین سال‌های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۲ بود و ممکن اســت بر خلاف قطعنامه ۲۲۳۱ (۲۰۱۵) از جمهوری اسلامی ایران به یمن منتقل شده است.

دربخــش دیگری از این گــزارش گوترش آمده اســت: در مورد ادعای انتقــال پهپاد از جمهوری اســلامی ایران به روسیه که در دو گزارش اخیر به آن اشــاره شده است، نامه ای از نماینده دائم اوکراین در تاریخ ۲ اوت ۲۰۲۳ دریافت کردم کــه در آن وی آمادگی خود را برای تسهیل بازدید دبیرخانه از اوکراین برای بررسی بقایای پهپاد در این کشور مجددا تاکید کرد. نماینده دائم آمریکا در نامه‌های مورخ ۴ اوت ۲۰۲۳ و ۱۱ ســپتامبر ۲۰۲۳ خطاب به رئیس شــورای امنیت و دبیرکل سازمان ملل، نگرانی خود را در مــورد «تداوم انتقال صدها پهپاد از ایران به روسیه در مغایرت با قطعنامه ۲۲۳۱ شــورای امنیت ســازمان ملل متحد (۲۰۱۵)» اعلام کرد.

او همچنین اطلاعاتی را به اشتراک گذاشت که به نظر او «شواهد روشنی از عرضه غیرمجاز پهپاد ایران به روسیه در نقض قطعنامه ۲۲۳۱ شــورای امنیت (۲۰۱۵) ارائــه می‌کند» و از دبیرخانه درخواست کرد که «شواهد را ارزیابی کند و به یک نتیجه مستقل برسد. «

نماینده دائــم روســیه در نامه‌های مورخ ۲۵ اوت ۲۰۲۳ و ۴ اکتبــر ۲۰۲۳ خطــاب به رئیس شــورای امنیت و دبیرکل ســازمان ملل، ادعاهای آمریــکا مبنی بر دریافت پهپاد از جمهوری اســلامی ایران به شیوه ای مغایر بــا قطعنامه ۲۲۳۱ (۲۰۱۵) را رد کرد و گفت ایــن اظهارات «از الگوی ادعاهای بی اســاس که قبلا در شورای امنیت منتشر شده پیروی می‌کنند» و فاقد «هر گونه استدلال معتبر» و «همراه با گمانه زنی هســتند». نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران در نامه‌ای به تاریخ ۱۵ ســپتامبر ۲۰۲۳ خطاب به دبیرکل همچنین ادعاهای مطرح شده از سوی آمریکا را رد کرد و گفت که «به اصطلاح شــواهد» ارائه شــده در آن «کاملا ســاختگی و فاقد هرگونه اعتبار قانونی» اســت. در این گزارش درباره ادعاهای ضد ایرانی آمده اســت: دبیرخانه سازمان ملل در اکتبر ۲۰۲۳، به دعوت نماینده دائم آمریکا، همراه با نمایندگان چندین کشــور عضو، در یک جلســه توجیهــی که از ســوی آمریکا و انگلســتان ترتیب داده شده بود، شرکت کرد. در این جلسه، سیستم‌های تسلیحاتی مختلف از جمله بقایای پهپادها به نمایش درآمد. طبق گزارش، بقایای پهپادها از حملات روسیه علیه اوکراین در پاییز ۲۰۲۲ و همچنین از حملات علیه اهدافی در شمال عراق که سپاه پاسداران انقلاب اســلامی ایران علناً مسئولیت آن را بر عهده گرفته بود، بازیابی شده بود.

در بخشــی دیگــری از گــزارش گوترش به ادعاهای ضد ایرانی رژیم اســرائیل اشــاره شــده و آمده اســت: نماینده دائم اسرائیل در نامه‌های مشــابهی به تاریخ ۲۹ نوامبر ۲۰۲۳ خطاب به رئیس شــورای امنیت و دبیرکل، به پرتاب‌های متعدد موشک‌های بالستیک و کروز و همچنین پهپادها توسط حوثی‌ها (انصارالله) به ســمت اســرائیل در اکتبر و نوامبر ۲۰۲۳ اشاره کرد. نماینده اسرائیل مدعی شد که این موشک‌ها و پهپادها توسط جمهوری اسلامی ایران قبل از ۱۸ اکتبر ۲۰۲۳ به روســی مغایر با قطعنامه ۲۲۳۱ (۲۰۱۵) به حوثی‌ها منتقل شــده اســت. نماینده دائم جمهوری اسلامی ایــران در نامه‌ای به تاریخ ۴ دســامبر ۲۰۲۳ خطاب به رئیس شــورای امنیــت و دبیرکل سازمان ملل، این اتهامات را «کاملاً بی‌اساس و صریحــاً مردود» خوانــد. وی تاکید کرد که کشورش «به طور مداوم به مفاد شورای امنیت پایبند بوده است.»

لفاظی جدید تروئیکایی اروپایی علیه برنامه هسته‌ای ایران

انگلیس، فرانسه و آلمان پس از برگزاری نشست دوره‌ای شورای امنیت سازمان ملل درباره قطعنامه ۲۲۳۱ و بررســی شانزدهمین گزارش دبیرکل درباره اجرای این قطعنامه و برجام بیانیه‌ای مشترک منتشر و در آن ادعاهای بی‌اساس و خصمانه خود درباره ماهیت برنامه هسته‌ای ایران را تکرار کردند. این کشــورها در این بیانیه بدون اشاره به کارشــکنی‌های خود در اجرای تعهداتشان به‌عنوان امضا کنندگان برنامه جامع اقدام مشترک (برجام)، ایران را به نقض تعهدات هسته‌ای‌اش ذیل این توافق متهم کردند و مدعی شــدند که ایران هیچ توجیه غیر نظامی برای ذخیره اورانیوم غنی شــده خود که اکنون طبق گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بیش از ۲۰ برابر حد تعیین شــده در برجام است، ندارد.

با وجود همکاری دائمی و کامل ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، آنها در ادامه این بیانیه مدعی شدند که فقدان همکاری درست تهران با آژانس اتمی بر روند فعالیت‌های دیده‌بان هسته‌ای سازمان ملل برای راســتی‌آزمایی ماهیت برنامه هســته‌ای ایران تاثیر گذاشته و معماری جهانی عدم اشاعه هســته‌ای را تضعیف کرده است. انگلیس، فرانسه و آلمان با تاکید بر این ادعای واهی خود خواستار همکاری کامل و به موقع ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی شدند.

این کشــورها همچنین ادعای بی‌اســاس و اثبات نشــده غرب و آمریکا را مبنی بر اینکه ایران از روسیه در جریان جنگ این کشور با اوکراین از مسکو حمایت نظامی می‌کند و پهپاد در اختیار آن می‌گذارد، تکرار کردند.

آنها در ادامه با طرح این ادعا که قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت ایران را از انجام آزمایش‌های موشکی بالســتیک و توسعه برنامه موشکی‌اش بازمی‌دارد، مدعی شــدند که جمهوری اسلامی ایران به‌طور مکرر این الزامات خود را زیر پا گذاشــته و این امر مستلزم بررسی دقیق است، زیرا محدودیت‌های قطعنامه ۲۲۳۱ بر برنامه موشکی ایران به‌طور خودکار در ۱۸ اکتبر برداشته شد.

تروئیــکای اروپــا در بخش پایانی این بیانیه با تاکید بر اینکه آنهــا همچنان متعهد به جلوگیری از دســتیابی ایران به سلاح هسته‌ای هســتند، ادعا کردند: ما بار دیگر بر عزم خود برای یافتن راه‌حل دیپلماتیک برای موضوع هســته‌ای ایران تاکید می‌کنیم که تلاش‌های پیگیر ما در این زمینه، آن را نشان داده است.

سفیر ایران در ریاض تشریح کرد

از دیدار رئیسی و بن‌سلمان تا گسترش روابط فرهنگی

«علیرضا عنایتی» سفیر جمهوری اسلامی ایــران در عربســتان در گفت‌وگو بــا روزنامه الریــاض در خصوص دیدار ابراهیم رئیســی، رئیس‌جمهــوری ایران و محمد بن ســلمان، ولیعهد عربســتان در حاشیه نشست سازمان همکاری اســلامی و اتحادیه عرب و تاثیر این دیدار بر گســترش روابــط دوجانبه و افزایش همکاری‌های امنیتی و اقتصادی میان تهران و ریاض گفت: در دهــه اخیر این اولین دیداری که در این ســطح رخ داد و دو طرف به روابط مشترک تاریخی، جغرافیایی، فرهنگی، دینی و همچنین منافع سیاســی و اقتصادی وتجاری پرداختند. دو طرف بر عزم خود برای گسترش همکاری‌هــا در زمینه‌هــای مختلف و تحکیم روابط که به ســود مردم دو کشور است، تاکید کردند. رئیس جمهور ایران و ولیعهد عربستان بر امکانات و توانایی‌های اقتصادی دو کشــور و فعال‌سازی توافقات امضا شده میان دو طرف از جمله توافق فراگیر امضا شــده در سال ۱۹۹۸ و رسیدن به توافقات دیگر که می‌تواند چرخه اقتصاد و تجارت و حمل و نقل را به جلو پیش ببرد، تاکید کردند.

به نظر من این دیدار آغازی متمایز در تاریخ روابط دو کشــور اســت و آینده آن را ترسیم خواهد کرد و نه تنها در ســطح دوجانبه بلکه در ســطح منطقه، جهان اسلامی و سطح دنیا نیز تاثیر مهمی خواهد داشت.

موانع گسترش روابط تهران و ریاض

وی در پاســخ به این ســوال که در ســایه چالش‌های امنیتی و سیاسی در خاورمیانه، چه موانعی در مسیر گسترش روابط دو کشور وجود دارد، تاکید کرد: نبود گفت‌وگو چالشی دائمی است که همه با آن رو به رو هستند؛ گفت‌وگوی مستقیم، ارتباط مداوم و فهم متقابل زمینه‌ساز همکاری ســازنده در آینده است و ما امیدوار هســتیم که این روابط به شراکت حقیقی در تمامی میادین به‌ویژه امور سیاســی، امنیتی و اقتصادی تبدیل شود.

ما معتقدیم که کشورهای منطقه می‌توانند امور خود را مدیریت کننــد، ما اکنون در اول راه هستیم و راه هزار مایلی با یک مایل شروع می‌شــود بنابراین ما به آینــده روابط برادرانه مطمئن و خوشبین هستیم.

همکاری‌های نفتی و اقتصادی

عنایتی در پاسخ به این سوال که آیا جمهوری اســلامی ایران تســهیلات و ضمانت‌هایی به تجار و ســرمایه‌گذاران سعودی برای گسترش همکاری اقتصادی و تجاری داده‌اند و میانگین مبادلات تجاری میان دو کشــور چقدر است، گفت: توافق فراگیری که در سال ۱۹۹۸ میان وزرای خارجه دو کشور به امضا رسید چارچوب همکاری اقتصادی، تجاری، ســرمایه گذاری، فناوری و غیره را مشــخص کرده است. دولت ایران در تعامل با سرمایه‌گذاران و تجار، سرمایه و سود سرمایه گذاران را با چک دولتی تضمین می‌کند و بستر مناسبی را برای جذب و حمایت از سرمایه‌گذاری و معرفی پروژه‌های زیرساختی فراهم می‌کند. جمهوری اســلامی ایران همه این تضمین‌ها را به همه سرمایه‌گذاران خارجی می‌دهد.

وی افــزود: اما میزان مبادلات تجاری میان دو کشور همچنان پایین است، در سال ۲۰۰۶ تقریبــا یک میلیارد دلار بود و به یاری خداوند اکنون برای بازگشت آن به سطح قبلی تلاش می‌کنیم.

ســفیر ایــران در ریــاض درخصــوص همکاری‌هــای نفتی ایران و عربســتان گفت: نفت عنصری بســیار مهم در روابط فی‌مابین اســت و ما در اوپک و اوپک پلاس با یکدیگر همکاری می‌کنیم و در زمینه تولید و صادرات نیز می‌توانیم باهم هماهنگی‌هایی داشته باشیم تا منافع تولیدکننــدگان و مصرف‌کنندگان را حفظ کنیم.

ایران و عربستان در همکاری نفتی از طریق اوپک تاریخ طولانی دارند و با اقداماتی که این دو کشــور طی دو دهه اخیر انجام دادند بازار نفت را به سود تولیدکنندگان نجات دادند و این یکی از صفحات درخشان تاریخ همکاری ایران و عربستان اســت. اکنون نیز فرصت همکاری مشترک در زمینه‌های نفت، گاز و انرژی پاک را داریم و ما آماده گسترش همکاری با برادران سعودی در تمامی زمینه‌ها هستیم.